

SMIJE LI STRUKA ŠUTJETI ?

Tekst: Boris Banjan, dipl.ing.

NA nedavno održanom savjetovanju u Šapjanama kod Rijeke, osječku je skupinu profesionalnih vatrogasaca organizator pohvalio kao najbrojniju. Doista, nije bilo lako ustati u tri sata ujutro, prijeći ukupno gotovo 1000 km i vratiti se kući poslije ponoći. No ništa od nabrojanog nije nam teško palo jer smo na savjetovanju osjetili dašak svježine u razmjeni žive riječi s prestižnim vatrogasnim stručnjacima pristiglim iz Australije, Nizozemske i Belgije. Imali smo priliku raspravljati s predavačima o uporabi tehnologija za gašenje požara, ali čulo se tu dosta i o taktičkom nastupu pri gašenju požara te još koječemu. Cijelo savjetovanje bilo je prožeto idejom o potrebi postizanja većeg stupnja sigurnosti prilikom gašenja požara. Nekoliko predavača govorilo je o potrebi izmjena načina treninga vatrogasaca kao i promjeni taktičkog nastupa kod ulaska navalnih grupa u gorući objekt. Argumente za takva razmišljanja pronalazili su u tragedijama u kojima su stradavali vatrogasci. Navodili su mjesta pogibije te analizirali greške u treningu te taktičkom nastupu koje su dovele do tragičnih završetaka.

Na povratku kući razvila se živa rasprava o utiscima sa savjetovanja. Bili smo zadovoljni organizacijom te slobodnim komuniciranjem pre-

davača s auditorijem u kojem se nije osjetila statusna razlika. Zaključak nakon nekoliko sati zbornog izlaganja putnika „osječskog autobusa“ bio je taj da imamo slične taktike i tehnologije gašenja, ali da značajno zaostajemo u treningu jer nemamo potrebnu infrastrukturu.

Iskustva koja imamo u gašenju požara otvorenog prostora nismo iskoristili za napredak vatrogasne struke pa je tako i kornatska tragedija ostala u sjeni žrtvovanja jedne osobe i medijskog senzacionalizma, uz izostanak stručne rasprave

Međutim, ono što me se kod predavača najviše dojmilo je pozornost koju je struka poklonila žrtvama na intervencijama. Govorili su puno o razlozima stradavanja, a o svakom od tih događaja postoji tehničko izvješće koje je sačinila vatrogasna struka. Ono, osim rekonstrukcije svakog događaja s konačnim zaključcima o propustima u organizaciji intervencija, propustima kod načina treninga vatrogasaca, neispunjenim kriterijima glede znanja te psihofizičkih sposobnosti, korištenju neadekvatne opreme te njihovoj pogrešnoj primjeni, sadrži i desetke stranica koje se odnose na prijedloge poboljšanja svega gore navedenog. Energija društva iz zemalja odakle su stradali vatrogasci usmjerena je na izmjenu propisa u cilju podizanja stupnja sigurnosti pri izvođenju intervencija. Struka je također donijela cijeli niz organizacijsko-tehničkih te taktičkih novosti s ciljem stvaranja sigurnijeg okruženja za nastupe vatrogasnih ekipa te smanjenja žrtava prilikom interveniranja.

Razmišljam o tragediji na Kornatima koja poslije rušenja tornjeva u New Yorku predstavlja jednu od najvećih nesreća vatrogasaca u svijetu. Prošle su tolike godine, a struka tu nije dala potrebni doprinos. Neću o samom događaju jer se o njemu toliko puno pričalo, a tako malo reklo da ga je teško analizirati, a ne pasti u zamku neukusa. Ipak, moram reći da se u našem društvu, ni nakon šest godina od tragedije, ne osjeti ni dašak pozitivne energije koja bi stvorila kreativno ozračje te donijela poboljšanja. Društvo je postupilo instinktivno te žrtvovalo jednu osobu na koju je puno njih „bacilo prvi kamen“ i zadovoljilo apetite javnosti. Međutim, izostala je stručna rasprava. Nema zaključaka vatrogasnih eksperata u cilju poboljšanja organizacije obuke, treninga, nema prijedloga za redizajniranje vatrogasne opreme, nema ni promjena kriterija za provjeru tjelesnih te stručnih kompetencija. Nije se gotovo ništa promijenilo niti u prognozi spašavanja vatrogasaca koji će se sutra naći u vatrenom okruženju.

Umjesto da iskoristimo prednosti velikog iskustva te uspjeha u gašenju požara otvorenog prostora s kojima se zaista možemo pohvaliti u svijetu, mi smo se nastavili ponašati kao da se nije ništa dogodilo. Nedovoljna energija da u ova depresivna vremena promijeni bilo što u organizacijskom, tehničkom i taktičkom dijelu našeg posla žalosna je činjenica, ali i obilježje trenutka i stanja u kojem se nalazi vatrogasna struka u Hrvatskoj. Previše zatvoreni, previše uskogrudni i iskompleksirani, sveli smo epohalan događaj na tek male promjene na samom terenu gdje su se vatrogasci uskladili i popravili sve što se može popraviti s te razine. Međutim, struka je ušutjela. A smije li šutjeti?